Rok 1914.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 24. marca 1914.

63.

Przepis wykonawczy do rozdziału V. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220,

o bezpośrednich podatkach osobistych. z uwzględnieniem zmian, dokonanych ustawą z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13 (nowelą do ustawy o podatkach osobistych).

Postanowienia karne.

(Ogłoszono reskryptem Ministerstwa skarbu z dnia 18. marca 1914.)

Wykonując ustawę z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13, dotyczącą zmian ustawy o podatkach osobistych z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220 (nowelę do ustawy o podatkach osobistych), zmienia się częściowo, względnie uzupełnia ogłoszony reskryptem Ministerstwa skarbu z dnia 24. kwietnia 1897, Dz. u. p. Nr. 109, przepis wykonawczy do rozdziału V. (postanowienia karne) ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, o bezpośrednich podatkach osobistych, wraz z wydanymi do niego dodatkami, a to co do jego stosowania do postępowania karnego, odnoszącego się do podatków za rok 1914 i za lata następne; przepis ten ma zatem opiewać:

Rozdział I.

Czyny karygodne i kary.

Artykuł 1.

Wstęp.

Postanowienia, zawarte w rozdziale V., odnoszą się, o ile w ustawie niema innego wyraźnego zarządzenia, do wszystkich podatków, unormowanych w tej ustawie, to znaczy do podatku zarobkowego (rozdział [część] I. i II.), podatku rentowego, dochodowego, pensyjnego, tudzież do wprowadzonej w artykule III. noweli do ustawy o podatkach osobistych szczególnej opłaty od poborów członków dyrekcyi, rady nadzorczej i zawiadowczej spółek akcyjnych i spółek komandytowych na akcye (opłaty od tantyem).

Między omawianymi tu czynami karygodnymi należy rozróżnić:

a) takie, co do których mają orzekać sądy zwyczajne (§§ 242., 246., 248.);

b) takie, co do których orzekanie należy do władz podatkowych (§§ 239., 240., 241., ustęp 3., 243., 244., ustęp 3., 247., 249.);

c) zaniechania, zagrożone karami porządkowemi (§ 250.).

Artykuł 2.

Czyny karygodne, które karane być mają przez zwyczajne sądy karne.

(§§ 242., 246., 248.)

1. Fałszywe oświadczenia, w § 242. oznaczone, tudzież zakazane pod karą w § 248. niedozwolenie lub udaremnienie wstępu do lokali przemysłowych i zwiedzenia takowych, jakoteż zakładów przemysłowych i zapasów, są czynami karygodnymi, które sądy mają ścigać z urzędu za wdaniem się organów prokuratoryi państwa. Do władz skarbowych, które spostrzegą wykroczenia tego rodzaju, należy jedynie uczynienie o nich doniesienia.

2. W sposób stosowny zwracać należy uwagę świadków, znawców i informatorów na odpowiedzialność, jaka ciąży na nich w myśl § 242.

3. Przewidziane w § 246. naruszenie obowiązku zachowania tajemnicy i nadużycie rejestrów podatkowych jest przestępstwem, które ściga się tylko na wniosek Rządu, interesowanego podatnika lub członka komisyi.

4. Do postawienia wniosku karnego w imieniu Rządu upoważnione są krajowe władze skarbowe.

5. Tak przy wnoszeniu doniesień karnych jak i przy stawianiu wniosku na ukaranie, winny władze mieć na uwadze, że wprawdzie z jednej strony jest to ich obowiązkiem zapewnić ustawie skuteczność, że jednak z drugiej strony należy wnosić doniesienia i stawiać wnioski na ukaranie tylko w razie silnego podejrzenia.

W przypadkach w § 242. oznaczonych należy także baczyć na to, żeby nie donoszono w sposób jednostronny wyłącznie tylko o czynach karygodnych na szkodę skarbu popełnionych.

W przypadkach wątpliwych postarać się należy o polecenie wyższej władzy.

Artykuł 3.

Czyny karygodne, co do których orzecznictwo należy do władz podatkowych.

(§§ 239., 240., 241., ustęp 3., 243., 244., ustęp 3., 247., 249.)

Czyny karygodne, co do których wydawanie orzeczeń karnych należy do władz podatkowych, są:

1. ukrócenie podatku (§§ 239., 240.);

2. zatajenie podatku (§ 243.);

3. nieprawidłowości, przewidziane w § 241., ustęp 3., i w § 244., ustęp 3., to jest te przypadki, w których przedmiotowa istota czynu odpowiada ukróceniu podatku lub zatajeniu podatku, ale z okoliczności można poznać, że niema podmiotowej istoty czynu, to jest zamiaru popełnienia ukrócenia lub zatajenia podatku;

4. udzielenie rozmyślnie nieprawdziwego wyjaśnienia co do mieszkańców domu (§ 247.);

5. odmówienie przyjęcia obowiązków członka lub zastępcy członka komisyi lub bezprawne uchylenie się tych funkcyonaryuszów od posiedzeń komisyi (§ 249.).

Artykuł 4.

Kary.

1. Kary ustanowione są w ustępach 1. i 2. §§ 241. i 244. w wielokrotnościach ukróconego, względnie narażonego na ukrócenie podatku, ewentualnie wedle jego prawdopodobnej wysokości, a mianowicie podany jest najmniejszy i największy wymiar wielokrotności, stosować się mającej przy oznaczaniu kary. Dopuszczalne są przytem stosunkowo nieznaczne zaokrąglenia kwoty karnej ku dołowi.

2. W innych przypadkach ustanowiona jest największa kwota kary, w których to razach władza może wymierzać dowolnie mniejsze kary pieniężne. Zwyczajnie jednak nie należy wymierzać kar poniżej 2 K.

3. Przy wymierzaniu kar w tych granicach ustawowych należy mieć wzgląd na jakość poszczególnego przypadku, na ważność przekroczenia, na stopień objawionego złego zamiaru lub niedbalstwa ze strony podpadającego karze, oraz na inne okoliczności łagodzące, względnie obciążające. Należy więc w szczególności w przypadkach ukrócenia podatku po myśli § 239. rozróżnić, czy rozchodzi się o dochody nie ulegające żadnej wątpliwości pod względem ich wysokości liczbowej, jak w danym wypadku odsetki, dywidendy, renty itd., czy też o tego rodzaju dochody, które sam podatnik może tylko ustalić w drodze ocenienia. Trzeba będzie także zwrócić uwagę na tę okoliczność, czy istotnie zaszło ukrócenie podatku, czy też podatek narażono tylko na ukrócenie. W każdym wypadku trzeba będzie uwzględniać oprócz tej okoliczności, czy szczegóły podane lub zamilczane przez podatnika nadają się w większym lub mniejszym zakresie do wprowadzenia w błąd organów opodatkowania, także i osobiste stosunki osoby podpadającej karze, w szczególności jej stosunki rodzinne i majątkowe. Wykraczającym powrotnie wymierzać należy zwyczajnie wyższe stopnie kary niż osobom po raz pierwszy karze podpadającym.

4. Co do kar, ustanowionych w § 241., ustęp 3., i w § 244., ustęp 3., zwraca się w szczególności uwagę na to, że kary te nie mogą być wymierzane poniekąd według uznania władzy podatkowej zamiast kar, przepisanych w pierwszych ustępach tych paragrafów, lecz tylko wtedy, gdy zachodzi istota czynu w § 241., ustęp 3., i w § 244., ustęp 3., wyraźnie oznaczona, podmiotowo istotnie różniąca się od ukrócenia podatku a względnie od zatajenia podatku. (Porównaj także przepis wykonawczy do rozdziału IV., art. 30., l. 1.)

Artykuł 5.

Zaniechania karami porządkowemi zagrożone.

(§ 250.)

1. Warunkiem karygodności zaniechań, karami porządkowemi karcić się mających, jest wyraźne wezwanie do wykonania żądanej czynności w stosownym terminie, z zagrożeniem karą porządkową, której kwotę należy oznaczyć.

2. Warunkiem skutecznego zagrożenia karą jest, żeby do podatnika, informatora, znawcy lub do osób, obowiązanych czynić doniesienia, można było na zasadzie ustawy wystosować polecenie lub wezwanie.

O ile informatorowie mogą odmówić żądanego wyjaśnienia, postanowione jest w § 269. (Przepis wykonawczy do rozdziału VI., art. 6.)

3. Przypadki, przewidziane w § 250., ustęp 2., w których władzy podatkowej a względnie komisyi podatkowej jest wyraźnie w ustawie zastrzeżone prawo wymierzania kar porządkowych, są to przypadki nieposłuszeństwa wezwaniom:

a) o wniesienie deklaracyi zarobkowo-podatkowej do powszechnego podatku zarobkowego (§ 42.),

b) o wniesienie zeznania lub dostarczenie jakichkolwiek innych materyałów pomocniczych do wymierzenia podatku zarobkowego od przedsiębiorstwa, obowiązanego do publicznego składania rachunków (§ 112.),

c) o wniesienie zeznania lub dostarczenie jakichkolwiek innych materyałów pomocniczych do wymierzenia podatku rentowego (§ 142.),

d) o wniesienie zeznania do podatku dochodowego (§ 205. i 209.).

W wszystkich tych przypadkach może ewentualne ukaranie podatnika według §§ 243. i 244. nastąpić także wtedy, jeżeli zachodzą istotnie ustanowione w tym względzie warunki. (Porównaj także przepis wykonawczy do rozdziału IV., art. 30., l. 1.).

4. Lecz także inne polecenia lub wezwania można połączyć z zagrożeniem karą, o ile takowe opierają się na ustawie. Natomiast nie należy zniewalać karami porządkowemi do zezwolenia na wglądnięcie do ksiąg przedsiębiorstwa i ksiąg gospodarczych (§§ 222. i 258.).

5. Wyraźne wezwanie do żądanej czynności wystosować należy zwyczajnie pisemnie. Jeżeli zaś nastręczy się sposobność do takiego wezwania przy przesłuchiwaniu podatników, informatorów lub znawców, można uczynić zagrożenie ustnie z zapisaniem go do protokołu. Także i w tym przypadku wyznaczyć należy stosowny termin do wykonania żądanej czynności.

Artykuł 6.

Wykluczenie karygodności i przedawnienie.

(§§ 245., 251. do 254.)

1. Postanowień ustawowych co do zgaśnięcia karygodności zatajenia i ukrócenia podatku (§ 245.), tudzież co do przedawnienia (§§ 251. aż do 254.), przestrzegać mają władze podatkowe z urzędu.

2. Postanowienia powszechnej ustawy karnej, w § 254. powołane, podług których należy analogicznie oceniać, o ile przedawnienie przerywa się wdrożeniem kroków w celu ścigania karnego, znajdują się w § 531. powszechnej ustawy karnej; opiewają one:

„Przedawnienie (przeto) przerywa się, jeżeli przeciw sprawcy, jako obwinionemu, wydane zostało wezwanie, rozkaz dostawienia lub aresztowania, lub jeżeli tenże był już w przymiocie obwinionego przesłuchany albo aresztowany, albo pogonią lub listami gończymi ścigany.“

Przewidziane tam przypadki wydania rozkazu dostawienia lub aresztowania, rozesłania listów gończych lub ścigania pogonią, tudzież aresztowania nie mają miejsca w przypadkach karnych, przekazanych orzecznictwu władz podatkowych. Pozostaje więc tylko wezwanie i przesłuchanie obwinionego. Rozumie się samo przez się, że w pierwszym przypadku powinno być wezwanie doręczone.

3. Krótkość terminu, ustanowionego w § 253. dla przedawnienia się prawa ściągania kar w myśl §§ 249. i 250. wymierzonych, wkłada na wszystkie współdziałające organa obowiązek szybkiego załatwiania czynności, odnoszących się do ściągania tychże kar.

Rozdział II.

Właściwość i postępowanie.

a) Władze orzekające.

Artykuł 7.

Władze i organa, powołane do wydawania orzeczeń karnych w pierwszej instancyi.

(§ 256.)

1. Postępowanie co do czynów karygodnych, w §§ 242., 246. i 248. oznaczonych, należy do sądów zwyczajnych, właściwych dla występków, względnie przekroczeń.

Dla osób, podlegających w sprawach karnych sądownictwu wojskowemu, jest sąd wojskowy właściwym sądem zwyczajnym.

2. Orzeczenia, skazujące na karę za czyny karygodne, w §§ 239., 240., 241., ustęp 3., 243., 244., ustęp 3., i 247. oznaczone, wydawać ma władza podatkowa pierwszej instancyi, właściwa dla odnośnego rodzaju podatku.

a) Za tę władzę podatkową uważać należy co do ukrócenia podatku i zatajenia w sprawach podatkowych, z wyjątkiem przypadku w § 240. oznaczonego, tę władzę, która byłaby powołana do wygotowania nakazu płatniczego co do podatku na ukrócenie narażonego.

b) W przypadku, określonym w § 240., właściwą do wydania orzeczenia karnego jest władza podatkowa, powołana do odbierania doniesień (przepis wykonawczy do rozdziału IV., artykuł 40., l. 4.).

c) W przypadku, określonym w § 247., orzeczenie karne wydać ma ta władza podatkowa, która jest właściwą do rozkładu podatku dochodowego mieszkańców odnośnego domu.

Minister skarbu może jednakowoż kilka okręgów rozkładu podatku połączyć w jeden okrąg karno-podatkowy i do przeprowadzania śledztw karnych i wydawania orzeczeń karnych co do czynów karygodnych, określonych w §§ 239., 240., 243. i 247., wyznaczyć dla tego całego okręgu jedną z władz podatkowych, w tymże okręgu się znajdujących. Krajowe władze skarbowe mogą w tym względzie stawiać wnioski.

Z ważnych powodów a w szczególności, jeżeli ten sam czyn karygodny zarzucono kilku obwinionym albo jednemu obwinionemu zarzucono kilka czynów karygodnych, któreby uzasadniały rozmaite miejscowe właściwości, albo jeżeli zachodzi tego potrzeba ze względu na istniejącą obawę braku bezstronności, można także inną władzę podatkową pierwszej instancyi delegować do przeprowadzenia rozprawy karnej i wydania orzeczenia karnego. Delegacya może nastąpić tak na prośbę obwinionego jak i z urzędu. Krajowa władza skarbowa upoważniona jest do delegacyi w swoim okręgu; obwiniony ma prawo wnieść rekurs przeciw jej orzeczeniu do Ministerstwa skarbu. O delegacyi władzy podatkowej w okręgu innej krajowej władzy skarbowej rozstrzyga Ministerstwo skarbu.

3. Do czynu karygodnego, w § 249. oznaczonego, właściwemi są władze podatkowe w siedzibie odnośnej komisyi.

Winny one wykonywać czynność urzędową tylko na prośbę przewodniczących komisyi.

Gdy chodzi o czyn karygodny członka krajowej komisyi podatku zarobkowego lub komisyi odwoławczej, orzeczenie karne przesłać należy krajowej władzy skarbowej celem zarządzenia doręczenia.

4. Kary porządkowe nakładać ma ten organ (władza podatkowa, komisya, przewodniczący komisyi), który niemi zagroził.

Gdy karę porządkową wymierza komisya lub jej przewodniczący, ma uwiadomić o tem bezzwłocznie władzę podatkową pierwszej instancyi w siedzibie komisyi.

5. W wszystkich przypadkach władza podatkowa uwiadamia o przypisaniu wymierzonej kary urząd podatkowy właściwy do jej ściągnięcia. W przypadkach, określonych pod l. 2., lit. *a*, właściwym jest urząd podatkowy, powołany do przypisania odnośnego podatku (w razie podziału podatku, powołany do przypisania większej części podatku), w wszystkich innych przypadkach właściwym jest urząd podatkowy w siedzibie właściwej władzy podatkowej pierwszej instancyi; to znaczy w przypadkach delegacyi (por. wyżej l. 2., oba ostatnie ustępy) urząd podatkowy w siedzibie urzędowej pierwotnie właściwej władzy podatkowej, nie zaś urząd w siedzibie delegowanej władzy podatkowej.

Artykuł 8.

Orzekanie w drugiej instancyi.

(§§ 260., ust. 1., 2., i 260. *a.*)

1. Do wydawania orzeczeń co do rekursów, wniesionych przeciw orzeczeniom karnym pierwszej instancyi, powołana jest krajowa władza skarbowa.

2. Co do rekursów przeciw karom porządkowym wydawać ma krajowa władza skarbowa orzeczenie w formach zwyczajnego postępowania administracyjnego.

3. W wszystkich innych przypadkach wydaje swoje orzeczenie krajowa władza skarbowa w senacie,

złożonym z pięciu członków, wśród których powinno być dwóch urzędników sędziowskich i jeden asesor obywatelski. Do tego senatu orzekającego należeć ma krajowy dyrektor skarbu (dyrektor skarbu) lub jego zastępca, tudzież radca lub sekretarz krajowej władzy skarbowej przez tę władzę wyznaczony.

O wyznaczenie urzędników sędziowskich ma krajowa władza skarbowa zwrócić się do prezydyum właściwego wyższego sądu krajowego.

Asesora obywatelskiego i jego zastępcę mianuje na przeciąg czterech lat Minister skarbu na wniosek krajowej władzy skarbowej, obejmujący terno. Nie można mianować asesorami obywatelskimi urzędników państwowych w czynnej służbie, byłych urzędników skarbowych i osób, pozostających w służbie Dworu cesarskiego.

Krajowy dyrektor skarbu (dyrektor skarbu) lub jego zastępca (por. poniżej l. 4.) odbiera od asesora obywatelskiego (zastępcy) przy objęciu przez tegoż urzędowania następującą przysięgę:

„Przysięgam Bogu Wszechmogącemu i Wszechwiedzącemu, że przy rozprawach senatu orzekającego będę rozstrzygał bezstronnie bez względu na osobę, według najlepszej wiedzy i sumienia i zachowam w najściślejszej tajemnicy wszystko to, o czem się dowiem na rozprawach w ogóle, w szczególności o stosunkach podatników; tak mi Boże dopomóż."

Osoby, które uważają ze względu na swoje wyznanie religijne złożenie przysięgi za niedozwolone, mają zamiast przysięgi złożyć przyrzeczenie, odpowiadające ich wyznaniu religijnemu. Zresztą mają tu analogiczne zastosowanie postanowienia przepisu wykonawczego do rozdziału IV., artykuł 48., l. 1.

Po złożeniu przysięgi oznajmia przewodniczący asesorowi obywatelskiemu przyczyny, wykluczające asesora obywatelskiego od uczestniczenia i orzekania przy rozprawie.

Przyczyny te są:

a) Jeżeli asesor obywatelski pozostaje do strony lub jej zastępcy w takim osobistym stosunku, który po myśli §§ 25. i 194. wyklucza członka komisyi od udziału w obradzie i powzięciu uchwały;

b) jeżeli z uwolnienia lub zasądzenia strony może spodziewać się korzyści lub szkody;

c) jeżeli w sprawie odnośnej występował jako donosiciel lub zastępca strony, oraz jeżeli był przesłuchany jako świadek, znawca lub informator.

O podniesionych przyczynach wyłączenia rozstrzyga przewodniczący senatu orzekającego.

4. W senacie orzekającym przewodniczy krajowy dyrektor skarbu (dyrektor skarbu) lub jego zastępca.

5. Zdanie, za którem oświadczy się bezwzględna większość głosów, staje się uchwałą. Kwestyę winy należy oddzielić od kwestyi kary i głosować nad nią przed tą ostatnią kwestyą. Przewodniczący oddaje swój głos na końcu.

O ile przy wymiarze kary rozchodzi się o wysokość pewnej liczby należy w razie, jeżeli nie zapadnie uchwała większością głosów, stosując analogicznie postanowienie § 193., ustęp 2., doliczać głosy za liczbą najniekorzystniejszą dla podsądnego do głosów za następną liczbą dla niego korzystniejszą, a to tak długo, aż się uzyska większość.

Zresztą przy orzekaniu co do kary wolno członkom senatu, którzy nie uznali podsądnego winnym odnośnego przestępstwa albo oddać swój głos co do kary na zasadzie uchwały, zapadłej w kwestyi winy albo wstrzymać się od głosowania. W ostatnim przypadku należy głosy ich liczyć w ten sposób, jak gdyby oni przystąpili do zdania najkorzystniejszego dla podsądnego z pośród zdań, wypowiedzianych przez innych głosujących.

6. Sprawozdanie przedkłada urzędnik, któremu poruczy to krajowa władza skarbowa, o ile możności taki, który nie należy do senatu orzekającego. W przypadku ostatnim niema oczywiście referent prawa głosowania w senacie orzekającym.

7. Rozprawa w senacie orzekającym odbywa się w nieobecności obwinionego. Jednakowoż na zasadzie § 260., ustęp 2., należy na wyraźne jego żądanie przyznać mu prawo, aby rekurs swój szczegółowej wywiódł ustnie przed senatem orzekającym osobiście, a także za przybraniem adwokata; nie wolno jednak przytem przedstawiać nowych faktów lub środków dowodowych. Jeżeli podatnik zażąda tego, wówczas należy mu oznajmić dzień, w którym ma się jawić przed senatem orzekającym, ewentualnie ze swoim adwokatem.

Artykuł 9.

Spostrzeżenie czynów karygodnych.

(§ 257.)

1. Gdy komisya, według ustawy niniejszej ustanowiona, spostrzeże jeden z czynów karygodnych, w rozdziale niniejszym oznaczonych, winna przesłać władzy podatkowej uwiadomienie o tem z dołączeniem aktów i uchwał, tyczących się owego przypadku opodatkowania. Nie przeszkodzi to komisyi, aby będące w toku wymiary podatku przeprowadziła według ogólnych przepisów o tyle, o ile

nie są zawisłe od orzeczenia o karygodnej istocie czynu.

2. Podobnież każda władza podatkowa winna o dostrzeżonych czynach karygodnych, do których ścigania nie jest właściwa, uwiadomić właściwą władzę podatkową.

3. Doniesienia, względnie oznajmienia, w których nie przytoczono oznaczonych faktów i dowodów, nie mogą bez odpowiednich dochodzeń stać się bezpośrednim powodem wdrożenia postępowania karnego. Wogóle można tylko o tyle wdrażać śledztwa karne, o ile zachodzą konkretne powody podejrzenia.

b) Postępowanie w przypadkach karnych, nie przekazanych jurysdykcyi sądów.

Artykuł 10.

Przesłuchanie obwinionego.

(§ 258.)

1. W postępowaniu karnem przesłuchać należy obwinionego najmniej raz; przesłuchania tego można zaniechać tylko w następujących przypadkach:

a) W razie nakładania kar porządkowych;

b) Jeżeli w myśl § 244., ustęp 3., władza podatkowa uzna za stosowne wymierzyć za jedno z zaniechań w § 243. oznaczonych, jedynie karę pieniężną w kwocie nie większej jak 40 K. W tym ostatnim przypadku można wydać orzeczenie bezzwłocznie;

c) Jeżeli obwiniony nie uczynił zadość wezwaniu wystosowanemu do niego według przepisów (por. niżej l. 2.) a także na wezwanie, ponowione w myśl § 259., ustęp 1. i 2., bez usprawiedliwienia się nie jawił, albo, jeżeli nie zastosuje się do wezwania w taki sam sposób powtórzonego, aby z powodu zachodzącej u niego trwałej, usprawiedliwionej przeszkody w jawieniu się wymienił zastępcę, względnie udzielił mu potrzebnych informacyi (§ 259., ustęp 4.; artykuł 13., l. 3.).

2. Przesłuchanie obwinionego w postępowaniu karnem ma poprzedzić osobne wezwanie, określające ten cel wyraźnie. Przy rozpoczęciu przesłuchania należy mu nadto wyraźnie przedstawić, z zapisaniem tego do protokołu, że przesłuchanie jego odbywa się w postępowaniu karnem; równocześnie należy mu udzielić pouczenia, przepisanego w artykule 11., l. 4.

3. Władza ma oczywiście prawo przesłuchać obwinionego także w przypadku, określonym pod l. 1., lit. *b*; również wolno władzy powtarzać przesłuchanie obwinionego tak często, o ile to uzna za potrzebne do wyjaśnienia sprawy.

4. Wezwania oraz inne wygotowania, skierowane do obwinionego, należy doręczać zamknięte; nie mogą one być z zewnątrz oznaczone tak, aby można było poznać, że zostały wydane w postępowaniu karnem.

Artykuł 11.

Strzeżenie praw obwinionego.

(§ 258.)

1. Obwinionemu należy w toku postępowania karnego przedstawić wszystkie poszlaki, któremi władza podatkowa rozporządza, a to w porządku kolejnym pod względem czasu i przedmiotu, zależnym od uznania władzy podatkowej.

2. Obwinionemu przysługują w postępowaniu karnem następujące prawa:

a) po przedstawieniu całego materyału obciążającego żądać 14-dniowego czasokresu do oświadczenia się, jednakowoż raz tylko. Nie wyklucza to jednak udzielenia obwinionemu stosownych czasokresów do oświadczenia się także już przedtem, o ile w celu odparcia przedstawionych mu za każdym razem poszlak potrzeba istotnie osobnych przygotowań (dokonania treściwych obliczeń itd.);

b) wyręczać się adwokatem lub inną osobą, upoważnioną na mocy ustawy do zastępstwa, którą na jego żądanie należy dopuszczać do rozprawy w chwili, kiedy na to pozwala tok dochodzeń, w każdym zaś razie przed końcem dochodzeń; osoba ta ma prawo stawiać w jego imieniu wnioski dowodowe;

c) proponować przesłuchanie świadków, znawców i informatorów co do pewnych oznaczonych kwestyi, mających dla niego ważne znaczenie a także żądać przesłuchania tych osób pod przysięgą; wnioski te rozstrzyga władza podatkowa (por. artykuł 12., l. 2.);

d) żądać konfrontacyi ze świadkami, znawcami i informatorami; to ostatnie jednak tylko o tyle, o ile ponownemu ich przesłuchaniu u władzy podatkowej nie stoi na zawadzie jedna z przeszkód, określonych w § 252., l. 1., procedury karnej z dnia 23. maja 1873, Dz. u. p. Nr. 119.

Jako przeszkody tego rodzaju wylicza § 252., l. 1., procedury karnej:

„Jeżeli przesłuchani tymczasem pomarli; jeżeli miejsce ich pobytu jest nieznane, albo jeżeli ich osobiste jawienie się nie mogło

snadnie nastąpić z powodu ich wieku, choroby, lub ułomności, albo z powodu oddalenia miejsca pobytu lub też z innych ważnych przyczyn."

e) żądać w każdym czasie okazania znajdujących się u władzy podatkowej dokumentów; wglądać do protokołów i wszystkich innych aktów oraz brać z nich odpisy, a to w czasie, gdy na to pozwala tok dochodzeń, w każdym razie jednak przed ukończeniem dochodzeń w terminie, wystarczającym do stawiania ewentualnych wniosków dowodowych. Wewnętrzne akta urzędowe można wyłączyć od wglądu. (W tym wypadku mają analogiczne zastosowanie postanowienia przepisu wykonawczego do rozdziału IV., artykuł 61., l. 4.)

f) po ukończeniu śledztwa, o czem ma być zawiadomiony, wnieść obronę na piśmie lub zeznać ustnie do protokołu. W celu wniesienia tej obrony należy wyznaczyć czasokres 14-dniowy, który z ważnych powodów można przedłużyć.

3. Jeżeli już na rozprawie przed komisyą okazywano obwinionemu dokumenta lub przesłuchiwano w jego obecności świadków, informatorów i znawców, władza podatkowa nie potrzebuje ponawiać tych czynności.

4. Obwinionego objaśnić należy zaraz przy pierwszem przesłuchaniu o tych przysługujących mu prawach; udzielenie mu tego objaśnienia zapisać należy w protokole rozpraw (por. artykuł 14., l. 1. i 2.).

Artykuł 12.

Dalsze postępowanie. Odbieranie przysięgi od świadków i znawców. Wgląd do ksiąg.

(§ 258., ustęp 5.)

1. Władza podatkowa winna poczynić wszelkie dochodzenia, potrzebne do zupełnego wyjaśnienia stanu sprawy, a w tej mierze winna okoliczności, służące do oczyszczenia obwinionego z zarzutów uwzględniać w taki sam sposób jak poszlaki.

2. O ileby zeznania świadków i informatorów lub opinia znawców nie były już przedtem, to jest w toku postępowania wymiarowego, przysięgą stwierdzone, władza podatkowa ma prawo żądać przesłuchania ich pod przysięgą przez właściwy sąd powiatowy miejsca zamieszkania.

Co do analogicznego prawa obwinionego porównaj artykuł 11., l. 2., lit. *c*.

Władza podatkowa, wydając zarządzenia i orzeczenia, winna mieć na uwadze wskazówki, dane komisyom szacunkowym w artykule 50., l. 2., tudzież w artykule 53., l. 7. i 8., przepisu wykonawczego do rozdziału IV.

Wezwania oraz wszelkie inne wygotowania, skierowane do świadków, informatorów i znawców w postępowaniu karnem, należy doręczać zamknięte; nie mogą one być z zewnątrz tak oznaczone, aby można było poznać, że zostały wydane w postępowaniu karnem.

3. Władza podatkowa ma także prawo, w razie jeżeli czyn karygodny dotyczy podatku dochodowego, wezwać podatnika do przedłożenia ksiąg, zapisków i dokumentów w granicach, określonych w § 222., oraz w sposób tamże określony (artykuł 63., l. 3., przepisu wykonawczego do rozdziału IV. i artykuł 8. przepisu wykonawczego do rozdziału VI.). W tym celu należy jednak postarać się o upoważnienie krajowej władzy skarbowej, która rozstrzyga o tem w senacie, złożonym z trzech członków, z których jeden jest urzędnikiem sędziowskim, ustanowionym przez wyższy sąd krajowy, dalszym zaś wyznaczony przez przewodniczącego komisyi apelacyjnej wybrany członek tej komisyi.

Z upoważnienia tego należy korzystać tylko w ważnych przypadkach karnych oraz wtedy, jeżeli zachodzą szczególne wątpliwości co do prawdziwości szczegółów, przytoczonych przez obwinionego.

Artykuł 13.

Niestawiennictwo obwinionego.

(§ 259.)

1. Jeżeli obwiniony nie stawi się na wezwanie w postępowaniu karnem do niego wystosowane, w którem cel powinien być wyraźnie oznaczony, należy wezwanie ponowić z ustanowieniem stosownego czasokresu i z zagrożeniem, że w razie powtórnego nieusprawiedliwionego niestawienia się, orzeczenie karne wydane będzie na podstawie materyałów, jakiemi władza rozporządza, przy analogicznem zastosowaniu postanowień § 213.

2. Gdyby i to wezwanie nie odniosło skutku, ma władza podatkowa wydać orzeczenie karne.

W taki sam sposób postąpić należy, jeżeli podatnik w dalszym toku postępowania nie uczyni zadość dalszemu wystosowanemu do niego wezwaniu lub poleceniu, aby dał wyjaśnienie, lub też nie usłucha wezwania do zezwolenia na wglądnięcie do ksiąg.

3. Jeżeli obwiniony z powodu nieobecności doznaje trwałej przeszkody w jawieniu się, wówczas może także władza podatkowa wezwać go w taki

sam sposób, aby jej wymienił zastępcę, z którym postępowanie karne ma być przeprowadzone; zaniechanie wymienienia takiego zastępcy należy uważać na równi z nieusprawiedliwionem niestawiennictwem obwinionego. Te same postanowienia obowiązują, gdy obwiniony zachoruje a zasłabnięcie jego wedle świadectwa lekarza urzędowego przeszkadza wprawdzie jego osobistemu jawieniu się, jednak nie wyklucza odpowiedniego poinformowania zastępcy.

4. Rozumie się zresztą samo przez się, że przewidziane w ustawie „wydanie orzeczenia karnego“ ma być zaniechane wtedy, jeżeli sama władza podatkowa na podstawie materyałów, jakiemi rozporządza, uzna, że karygodność nie jest uzasadniona; w przypadkach takich uwiadomić należy stronę o zawieszeniu postępowania osobnym dekretem lub w formie protokolarnej.

Artykuł 14.

Protokół. Ocenianie dowodów. Orzeczenie.

1. Co do wszystkich przesłuchań utrzymywać należy uporządkowane protokoły, jeżeli zaś obejmują kilka arkuszy, należy je zeszyć. Podpis należy powtarzać na każdym arkuszu.

2. Przybranie protokolanta nie jest w ustawie wyraźnie przepisane, lecz jest dozwolone i zaleca się do ważniejszych przypadków.

O ile do tego celu nie można użyć urzędników zaprzysiężonych, należy protokolanta ostrzec protokolarnie o ciążącej na nim według § 246. odpowiedzialności przed sądem karnym. Przestroga ta ma być mu udzielona najpóźniej bezpośrednio po spisaniu pierwszego protokołu.

3. Ponieważ formalne postępowanie kontradyktoryjne nie ma miejsca, przeto nakłada się na władzę podatkową szczególnie ścisły obowiązek, aby jednostronnie nie brała na uwagę samych tylko poszlak, lecz aby uwzględniała także w pełnej mierze okoliczności, służące do oczyszczenia obwinionego z zarzutów.

4. Orzeczenie karne wydać należy po starannem rozważeniu wszystkich zbadanych i obwinionemu należycie przedstawionych okoliczności na podstawie swobodnego ocenienia dowodów.

5. W szczególności nie można rzeczy tak pojmować, jakoby wolno było wydać orzeczenie karne, chociaż dowód winy nie jest zupełnie ustalony, i pozostawić obwinionemu dostarczenie dowodu przeciwnego przy wniesieniu środków prawnych.

6. Orzeczenie wygotować należy pisemnie i opatrzyć uzasadnieniem, które podawać ma wszystkie istotne znamiona istoty czynu, uznanego przez władzę orzekającą za udowodniony, tudzież okoliczności, wzięte za podstawę wymiaru kary, w szczególności także okoliczności łagodzące, względnie obciążające.

7. W uzasadnieniu powoływać się należy tylko na takie dokumenty, na tych świadków, informatorów, znawców i inne takie środki dowodowe, co do których przestrzegano zarządzeń w artykule 11. zawartych; odpowiednio do istoty rzeczy postanowienie to nie stosuje się do orzeczeń, wydanych w myśl artykułu 13.

8. Rozumie się zresztą samo przez się, że tych środków dowodowych, które nie były podatnikowi przedstawione zgodnie z przepisami, władza podatkowa nie może brać na uwagę przy wydawaniu orzeczenia.

Artykuł 15.

Wymierzenie podatku dodatkowego. Odpowiedzialność.

(§ 256., ustęp 3.; §§ 157., ustęp ostatni, i 266.)

1. W przypadkach ukrócenia i zatajenia podatku, jakoteż w przypadkach, oznaczonych w § 241., ustęp 3., i w § 244., ustęp 3., wymierzać ma władza orzekająca przypadający podatek dodatkowy (art. 7., l. 2.).

O podatku dodatkowym uwiadamiać należy podatnika lub odpowiedzialnego (§ 240.) wezwaniem płatniczem; przypisanie i ściągnięcie należy do urzędu podatkowego, oznaczonego w artykule 7., l. 5.

W razie zastanowienia postępowania karnego przed wydaniem orzeczenia karnego, wymierzyć należy podatek dodatkowy samodzielnie według odnośnych postanowień przepisu wykonawczego. (Przepis wykonawczy do rozdziału VI., art. 11., l. 3., ustęp ostatni.)

2. Członkowie gospodarstwa domowego odpowiadają za tę część ewentualnych kar, orzeczonych po myśli § 241. lub § 244., która przypada na dochód ich, doliczony po myśli § 157. do dochodu głowy gospodarstwa domowego, według stosunku, zachodzącego między wciągniętą do podstawy wymiaru kary nadwyżką dochodu członków gospodarstwa domowego a wciągniętą do podstawy wymiaru kary nadwyżką dochodu gospodarstwa domowego. Odpowiedzialność za karę podatkową odpada jednak, jeżeli ukrócenia lub zatajenia podatku dowodnie dopuszczono się bez wiedzy odnośnego członka gospodarstwa domowego.

Odpowiedzialność członków gospodarstwa domowego należy z reguły brać tylko wówczas w rachubę, gdyby ściągnięcie kary u głowy

gospodarstwa domowego było połączone z szczególnemi trudnościami.

Co do odpowiedzialności członków gospodarstwa domowego, względnie korporacyi za ewentualne podatki dodatkowe, wymierzone po myśli § 256., ustęp 3., porównaj przepis wykonawczy do rozdziału IV., artykuł 3., III.

3. Osoby fizyczne i prawne oraz masy spadkowe odpowiadają za kary, nałożone na ich ustawowych zastępców lub pełnomocników.

Od odpowiedzialności tej nie są jednak zwolnione własnowolne osoby fizyczne ze względu na swych zastępców, ustanowionych przez władzę.

4. Co do dochodzenia odpowiedzialności po myśli l. 3. porównaj przepis wykonawczy do rozdziału VI., artykuł 3., l. 6., którego postanowienia mają analogiczne zastosowanie także do dochodzenia odpowiedzialności po myśli l. 2.

Artykuł 16.

Środki prawne.

(§ 260., ustęp 1., 3.)

1. Przeciw orzeczeniu karnemu, jakoteż przeciw wymierzeniu dodatkowego podatku można wnieść rekurs do krajowej władzy skarbowej.

Mają tu zastosowanie postanowienia ustawy z dnia 19. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 28.

Stosownie do tego należy rekursy przeciw karom porządkowym, wymierzonym przez władze podatkowe, względnie komisye (przewodniczącego) wnosić w przeciągu dni ośmiu a to do tej władzy podatkowej, względnie komisyi (przewodniczącego), która wydała zarządzenie karne.

Rekursy należy z dołączeniem wszystkich aktów rozprawy przedkładać bezzwłocznie krajowej władzy skarbowej.

2. Rekursy w sprawach karnych mają skutek odwłoczny; władza podatkowa ma jednak prawo, po doręczeniu obwinionemu orzeczenia pierwszej instancyi zarządzić zupełne zabezpieczenie kwot kary.

Tymczasowe zarządzenia po myśli §§ 378. i nast. ordynacyi egzekucyjnej można pod wymienionymi tamże warunkami uzyskać już w czasie wcześniejszym.

3. Krajowa władza skarbowa postępować ma z rekursami w postępowaniu karnem według przepisów, podanych w artykule 8.

Orzeczenia wygotowywać należy w imieniu krajowej władzy skarbowej bez powoływania się na uchwałę senatu orzekającego.

4. Krajowa władza skarbowa uwiadamia o orzeczeniu władzę podatkową, która rekurs przedłożyła, a względnie tę, która znajduje się w siedzibie komisyi rekurs przedkładającej.

Władza podatkowa obowiązana jest uwiadomić stronę i — ze względu na powyższą liczbę 2 — także urząd podatkowy.

5. Krajowa władza skarbowa wydawać ma także orzeczenia co do rekursów przeciw wymierzeniu podatku dodatkowego.

6. Od orzeczeń a względnie decyzyi krajowej władzy skarbowej wolno stronie wnieść zażalenie do Trybunału administracyjnego.

Artykuł 17.

Użycie kar pieniężnych.

(§ 261.)

Kary, wymierzone w myśl §§ 241. i 244. wpływają do Skarbu państwa.

Natomiast kary, wymierzone w myśl §§ 247. i 249., tudzież kary porządkowe wpływają do funduszu ubogich, a mianowicie:

1. Jeżeli kary te nałożone są na samego podatnika odnośnie do takiej należytości podatkowej, która przypisana jest w całości w pewnej gminie, do funduszu ubogich tejże gminy;

2. w wszystkich innych przypadkach do funduszu ubogich tej gminy, w której obowiązany do zapłaty ma swoją siedzibę lub w której przebywa.

Kary te jednak płacić należy w właściwym urzędzie podatkowym (artykuł 7., l. 5.), który przedkładać ma corocznie władzy podatkowej wykaz grzywien, ściągniętych na rzecz funduszów ubogich. Władza podatkowa zdaje z tego sprawę krajowej władzy skarbowej, która wydaje potrzebne przekazy zapłaty.

Artykuł 18.

Rejestr kar.

Władze podatkowe utrzymywać mają rejestr kar wymierzonych, urządzony podług dołączonego formularza *A*. Formularz *A*.

Co do kar porządkowych, wymierzonych przez komisye lub ich przewodniczących, o których władzę podatkową się uwiadamia, utrzymywać należy osobny rejestr podług tego samego formularza.

W rejestrze tym zapisywać należy także decyzye co do rekursów i orzeczenia Trybunału administracyjnego.

Engel wlr.

Formularz A.
(Do art. 18.)

Królestwo: }
Kraj: } . . . .

Władza podatkowa: . . . .

Rejestr kar.

Liczba bieżąca	Imię i nazwisko obwinionego	Miejsce zamieszkania obwinionego	Liczba i data orzeczenia	Oznaczenie czynu karygodnego (paragraf ustawy)	Rodzaj podatku, którego tyczy się czyn karygodny	Urząd podatkowy, w którym karę przypisano	Kwota podatku dodatkowego K	Kwota podatku dodatkowego h	Kwota kary: należąca się Skarbowi państwa K	należąca się Skarbowi państwa h	należąca się funduszowi ubogich K	należąca się funduszowi ubogich h	oznaczenie gminy, do której funduszu ubogich kara wpływa	Decyzya krajowej Władzy skarbowej co do rekursu	Orzeczenie Trybunału administracyjnego	Uwaga
1	N. N.	Wiedeń I. ulica, Nr.	5. X. 1914, L. 512	239	p. p. zar.	Wiedeń I.	230	—	690	—	—	—	—	—	—	
2	N. N.	Wiedeń I. ulica, Nr.	6. X. 1914, L. 722	249	p. p. zar.	Wiedeń I.	—	—	—	—	100	—	Wiedeń	—	—	

Spis rzeczy.

Rozdział I.

Czyny karygodne i kary.

Rozdział II.

Właściwość i postępowanie.

a) Władze orzekające.

b) Postępowanie w przypadkach karnych nie przekazanych orzecznictwu sądów.

64.

Przepis wykonawczy do rozdziału VI. ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220,

o bezpośrednich podatkach osobistych, z uwzględnieniem zmian, dokonanych ustawą z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13 (nowelą do ustawy o podatkach osobistych).

Postanowienia ogólne.

(Ogłoszono reskryptem Ministerstwa skarbu z dnia 18. marca 1914.)

Wykonując ustawę z dnia 23. stycznia 1914, Dz. u. p. Nr. 13, dotyczącą zmian ustawy o podatkach osobistych z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220 (nowelę do ustawy o podatkach osobistych), zmienia się częściowo, względnie uzupełnia ogłoszony reskryptem Ministerstwa skarbu z dnia 24. kwietnia 1897, Dz. u. p. Nr. 110, przepis wykonawczy do rozdziału VI. (Postanowienia ogólne) ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, o bezpośrednich podatkach osobistych, a to co do jego stosowania do wymiaru podatku na rok 1914 i lata następne; przepis ten ma zatem opiewać:

Artykuł 1.

Wstęp.

Postanowienia, zawarte w rozdziale VI., odnoszą się, o ile w ustawie nie jest wyraźnie inaczej powiedziane, do wszystkich podatków, unormowanych w tej ustawie, to znaczy do podatku zarobkowego (rozdział I. i II.), rentowego, dochodowego, pensyjnego oraz do wprowadzonej w artykule III. noweli do ustawy o podatkach osobistych osobnej opłaty od poborów członków dyrekcyi, rady nadzorczej i zawiadowczej spółek akcyjnych i spółek komandytowych na akcye (opłaty od tantyem).

Artykuł 2.

Wnoszenie zeznań i składanie deklaracyi.

(§§ 262. do 265.)

1. Kto ma składać zeznania i deklaracye w myśl ustawy niniejszej wymagane, postanowione jest szczegółowo w §§ 262. do 265.

2. Postanowienia tych paragrafów mają zastosowanie bez względu na to, czy chodzi o deklaracye pisemne, czy o podpisanie protokołów.

Władze powinny przeto mieć je na względzie także już wtedy, gdy chodzi o wezwanie owych osób, które mają złożyć zeznania lub deklaracye.

3. W imieniu mas spadkowych nieprzyznanych składać mają przepisane zeznania i deklaracye te osoby, które sprawują zarząd majątku (dziedzic, wykonawca testamentu, kurator itd.), a to nawet wówczas, gdy takowe odnoszą się do czasu przed śmiercią spadkodawcy.

Po przyznaniu spadku mają dziedzice składać te deklaracye i zeznania, które byłyby potrzebne do dodatkowego wymierzenia podatków, przypisanych spadkodawcy w kwocie za małej lub wcale nie przypisanych.

4. W przypadkach pod l. 3. omawianych nie mają już zeznania i deklaracye z natury rzeczy tego samego znaczenia, jak wtedy, gdy je składają sami podatnicy. Żądanie ma głównie na celu nastręczenie osobom, w rozprawie przeciw spadkodawcy interesowanym, sposobności do wyjaśnienia stanu rzeczy ze swego stanowiska. Z reguły więc zarządcom spadku i dziedzicom, zwłaszcza gdy oświadczą, że nie mogą złożyć zeznania lub deklaracyi, nie należy grozić karami porządkowemi; trzeba raczej zarządzić wymiar z urzędu.

5. Pełnomocnictwa, opiewające na zastępstwo w sprawach podatku osobistego, są wolne od stempla. To samo odnosi się do pełnomocnictw, opiewających całkiem ogólnie na zastępstwo w sprawach podatkowych, o ile się ich używa tylko w sprawach, tyczących się podatku osobistego; dodatkowe użycie takiego pełnomocnictwa do innych celów (na przykład do zastępstwa w sprawach, tyczących się podatków realnych) pociąga za sobą obowiązek dodatkowego ostemplowania. Natomiast pełnomocnictwa, które oprócz tego, że mają być używane w sprawach podatkowych, mają za przedmiot nadto jeszcze inne upoważnienia (na przykład do zastępowania w sprawach spornych lub niespornych), podlegają już od początku należytości stemplowej.

6. Obowiązek, nałożony w § 264., ustęp 2., na kilku współwłaścicieli przedsiębiorstwa, podlegającego powszechnemu podatkowi zarobkowemu, aby władzy podatkowej wymienili pełnomocnika, w przeciwnym bowiem razie każdy współwłaściciel uważany będzie za upełnomocnionego przez innych, nie jest zawisły od poprzedniego wezwania władzy.

Dopóki więc pełnomocnik nie jest ustanowiony, można z skutkiem prawnym doręczać jednemu

z współwłaścicieli a zeznania i deklaracye jednego współwłaściciela obowiązują wszystkich innych.

Poleca się jednak władzom podatkowym, aby przy pierwszej sposobności, jaka się nadarzy, zwróciły uwagę współwłaściciela w taki sposób działającego na to postanowienie.

7. Przeciwnie w przypadku, wymienionym w § 265., gdyby władza uznała za potrzebne, aby podatnik mieszkający poza granicami obszaru, na którym ta ustawa obowiązuje (przepis wykonawczy do rozdziału IV., artykuł 1., IV., l. 1., lit. *a*), ustanowił w krajach tutejszych pełnomocnika, należy go wyraźnie do tego wezwać.

Sankcya dla uczynienia zadość temu wezwaniu podana jest w § 268., ustęp 2. (por. artykuł 5., l. 8.).

Poleca się władzom podatkowym, aby w wymienionem wezwaniu zwracały wyraźnie uwagę na ten skutek prawny.

8. Co do czasokresów, ustanowionych w niniejszej ustawie lub przez władzę, względnie komisyę, mają zastosowanie postanowienia § 2., ustęp 2. i 3. ustawy z dnia 19. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 28, o biegu pocztowym oraz o rozpoczęciu się i ukończeniu czasokresów. Czasokresy te rozpoczynają się zatem tak samo, jak czasokresy do wnoszenia środków prawnych (artykuł 10., l. 1.), z dniem, następującym po doręczeniu. Przy obliczaniu ich nie należy dni biegu pocztowego wliczać wówczas, gdy odnośne pismo oddano na pocztę za urzędowem potwierdzeniem odbioru (poświadczeniem nadawczem, recepisem itd.). Jeżeli ostatni dzień czasokresu przypada na niedzielę lub święto powszechne, wówczas czasokres kończy się dopiero z następnym dniem powszednim. Władzę, względnie komisyę, wobec której ma się spełnić ograniczone terminem wezwanie, należy dokładnie oznaczyć.

Artykuł 3.

Masy spadkowe. Odpowiedzialność.

(§§ 263., 266.)

1. Z masami spadkowemi nie przyznanemi postępuje się pod względem podatków, ustawą niniejszą uregulowanych, tak samo jak z spadkodawcą. (Por. jednak przepis wykonawczy do rozdziału III., artykuł 27., l. 2 nast., artykuł 29., l. 2. do 4., oraz przepis wykonawczy do rozdziału IV., artykuł 69., l. 3.).

2. Dziedzice odpowiadają za kwoty podatkowe, które z powodu niedokładnych lub zaniechanych deklaracyi podatkowych lub zeznań spadkodawcy nie zostały wcale wymierzone lub były za nisko wymierzone, podobnie jak za inne długi spadku (§ 263., ustęp 2.).

Odpowiedzialność ta rozciąga się także na kary, spadkodawcy wymierzone, jeżeli orzeczenie stało się prawomocnem przed śmiercią spadkodawcy.

3. Odpowiedzialności dochodzić należy nakazem zapłaty, wydanym dla poszczególnych dziedziców w stosunku do ich udziałów, albo, jeżeli spadek został objęty bez prawnego dobrodziejstwa inwentarza, w razie potrzeby z odwołaniem się do ich solidarnego obowiązku (§§ 820., 821. i 550. p. k. u. c.).

4. Osoby fizyczne i prawne, jakoteż masy spadkowe są odpowiedzialne za skutki naruszeń obowiązków, którychby dopuścili się ich ustawowi lub upełnomocnieni zastępcy, a w szczególności także za kary, tym ostatnim z tego powodu wymierzone.

Jednakże osoby fizyczne niewłasnowolne są uwolnione od tej odpowiedzialności co do swych zastępców, ustanowionych przez władzę (§ 266.).

5. Odpowiedzialność ta nie uwalnia jednak zastępcy od osobistej odpowiedzialności w razie, gdyby wykroczył przeciw swoim obowiązkom. Odpowiedzialności zastąpionego za karę, nałożoną na zastępcę, należy więc z reguły dochodzić tylko wtedy, gdyby ściągnięcie kary od zastępcy połączone było z szczególnemi trudnościami.

6. Dochodzi się tej odpowiedzialności przez wystosowanie do osób odpowiedzialnych uwiadomienia, do którego dołączyć należy odpis orzeczenia karnego, wydanego przeciw ustawowemu lub upełnomocnionemu zastępcy. Analogicznie postępować należy przy dochodzeniu odpowiedzialności za ukrócone kwoty podatku, o ile co do poszczególnych rodzajów podatku nie wydano osobnych poleceń.

7. Co do odpowiedzialności członków gospodarstwa domowego oraz korporacyi porównaj przepis wykonawczy do rozdziału IV., artykuł 3., III. i przepis wykonawczy do rozdziału V., artykuł 15., l. 2.

8. Pod względem odpowiedzialności członków spółek handlowych stosuje się postanowienia kodeksu handlowego. (Artykuł 56. przepisu wykonawczego do rozdziału I.).

9. W przypadkach, oznaczonych pod l. 1. do 6., dozwolony jest rekurs do krajowej władzy skarbowej, a to tak przeciw obowiązkowi odpowiedzialności jak i przeciw prawomocności wymierzenia podatku lub zarządzenia karnego, na którem oparto ten obowiązek odpowiedzialności.

Artykuł 4.

Doręczenia.

(§§ 267., 268.)

1. Wydawane na zasadzie niniejszej ustawy wezwania, rezolucye, zarządzenia i orzeczenia, w szczególności zaś nakazy zapłaty doręcza się albo

bezpośrednio przez organa władzy, albo za pośrednictwem zwierzchności gminnej lub poczty. Istniejące przepisy o używaniu nieopłatnem zakładu pocztowego bez opłaty portoryum pozostają w mocy.

2. Doręczenie ma nastąpić albo do rąk własnych adresata albo do rąk jego pełnomocnika (§ 264.) za potwierdzeniem odbioru. Jeżeli adwokata lub notaryusza, któremu należy doręczyć jako pełnomocnikowi, nie zastanie się w jego kancelaryi, można uskutecznić doręczenie do rąk każdego obecnego tamże a organowi doręczającemu znanego funkcyonaryusza albo sługi tego adwokata lub notaryusza.

Postanowienia powyższe nie uchylają szczególnych zarządzeń ustawowych, tyczących się doręczeń do rąk własnych. W szczególności trzeba mieć na uwadze, co następuje:

Co do doręczenia spółkom handlowym, dostateczne jest oddanie pisma jednemu ze spólników, uprawnionych do zastępstwa (artykuł 117., 167., 196. k. h.); co do doręczenia spółkom akcyjnym (artykuł 235. k. h.), tudzież stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym (ustawa z dnia 9. kwietnia 1873, Dz. u. p. 70., § 21.), oraz spółkom z ograniczoną poręką (ustawa z dnia 6. marca 1906, Dz. u. p. Nr. 58, § 18.), wystarcza oddanie jednemu z członków przełożeństwa, który jest uprawniony do podpisywania sam lub wspólnie z innymi.

3. Postanowienie § 264., że pełnomocnicy mają przedkładać pełnomocnictwo pisemne, opiewające na zastępstwo w sprawach podatkowych, odnosi się tylko do pełnomocnictwa do składania zeznań i deklaracyi w imieniu podatnika, a nie także do odbioru doręczeń.

Można więc doręczać także osobom, które adresat w inny sposób upoważnił, na przykład co do spółek akcyjnych i stowarzyszeń, urzędnikom spółki lub stowarzyszenia, upoważnionym wyraźnie do zastępowania ich przed sądem lub do odbierania posyłek pocztowych.

W sprawach, tyczących się przedsiębiorstwa handlowego jednej osoby, a więc w szczególności przy wymiarze i przypisywaniu podatku zarobkowego (rozdział I. i II.) od takiego przedsiębiorstwa, można doręczenie, przeznaczone dla pryncypała, uskutecznić do rąk prokurzysty (artykuł 42. k. h.).

4. Władze i organa doręczające mają jednak dla ochronienia się od zachodów nakłaniać podatników do wystawiania pisemnych wolnych od stempla pełnomocnictw osobom, którym można doręczać; w tym względzie należy w szczególności wpływać na to, aby pełnomocnictwa do odbierania doręczeń wystawiane były domownikom dorosłym do rodziny należącym, w mieszkaniu podatnika przebywającym, albo osobie dorosłej u rodziny w służbie zostającej, albo osobie w lokalu przemysłowym lub w zakładzie przemysłowym obecnej, do rodziny adresata należącej albo w jego kantorze lub przedsiębiorstwie służbę pełniącej.

Podatnikom należy dawać odpowiednie do tego formularze.

5. Osobom, należącym do siły zbrojnej i żandarmeryi, w czynnej służbie zostającym, doręczać należy zawsze za pośrednictwem bezpośrednio przełożonej komendy (władzy, zakładu) adresata.

O ile zresztą doręczać się ma w budynkach wojskowych, lub wojskiem obsadzonych, należy to uskutecznić, o ile nie posyła się pocztą, za poprzedniem uwiadomieniem komendanta budynku i za przybraniem wyznaczonej przez niego osoby wojskowej.

6. Co do doręczeń dla adresatów poza obrębem Monarchii austryacko-węgierskiej, które posyła się jako listy polecone (§ 268.), uważa się doręczenie za dokonane, gdy od dnia nadania na pocztę upłynie dwukrotny czas prawidłowego biegu poczty.

Do listu poleconego, wystosowanego do adresata zagranicznego, dołączać należy recepis zwrotny, o ile urzędowe przepisy pocztowe na to pozwalają.

7. Doręczenie za pośrednictwem władz królewsko-węgierskich, jakoteż za pośrednictwem c. i k. misyi odbywa się według obowiązujących zarządzeń.

Artykuł 5.

Postanowienia szczególne na wypadek, gdy nie można uskutecznić doręczenia.

(§ 267., ustęp 3. do 5., § 268., ustęp 2.)

1. Jeżeli osoba, do której rąk można doręczenie ważnie uskutecznić, odmówi przyjęcia doręczyć się mającego pisma, pozostawić należy pismo to w miejscu doręczenia. Pozostawienie to ma skutek doręczenia (§ 267., ustęp 3.).

2. Komu można ważnie doręczać, oceniać należy według §§ 262. do 264.

Ponieważ w chwili usiłowanego doręczenia jest zwykle na miejscu obecny tylko organ doręczający, prawa nie znający, przeto ocenienie tej kwestyi prawnej będzie zwyczajnie możliwe dopiero w postępowaniu rekursowem.

3. Osobę, odmawiającą przyjęcia pisma, należy, o ile to jest możliwe, nakłonić do tego, aby na potwierdzeniu odbioru napisała, względnie podpisała oświadczenie, iż odmawia przyjęcia z podaniem przyczyny odmowy.

4. Sługa doręczający winien bezzwłocznie zdać sprawę swemu przełożonemu o odmówieniu przyjęcia pisma i o tem, jak sobie z tego powodu postąpił.

5. Dla podatników, których miejsce zamieszkania i pobyt jest nieznany, jakoteż dla tych adresatów, którym doręczyć się mającego pisma nie można było doręczyć ani przez pocztę ani też w inny sposób, pomimo najmniej dwukrotnych usiłowań, należy złożyć pismo to u naczelnika gminy miejsca przypisania podatku, względnie u przełożonego wyłączonego obszaru dworskiego, za potwierdzeniem przez tegoż odbioru; złożenie to winien naczelnik ten, względnie przełożony ogłosić w sposób w miejscu używany z wezwaniem, że celem podjęcia pisma adresaci mają się zgłosić u naczelnika gminy lub u przełożonego wyłączonego obszaru dworskiego (§ 267., ustęp 4.).

6. Doręczenie uważa się za uskutecznione, jeżeli od czasu ogłoszenia upłynęły cztery tygodnie. Jeżeli jednak udowodni się, że doręczenie do rąk adresata bez jego zawinienia rzeczywiście nastąpiło dopiero w późniejszym czasie, doręczenie uważa się za uskutecznione ze skutkiem prawnym dopiero w tym późniejszym czasie, nigdy jednak nie później, niż w sześć miesięcy po ogłoszeniu (§ 267., ustęp 5.).

7. Postanowienia te dostarczają administracyi skarbowej środków do skutecznego zapobiegania podejmowanym tu i ówdzie przez strony usiłowaniom udaremnienia doręczeń.

Ze względu jednak na groźne następstwa, jakie z tego dla podatników wynikają, zaleca się surowo wszystkim organom, którym wykonanie ustawy jest poruczone, aby z tych postanowień korzystały tylko po starannem uwzględnieniu słusznych wymagań podatników. W szczególności możność składania doręczeń, przeznaczonych dla osób niewiadomego pobytu, u naczelnika gminy, nie uwalnia bynajmniej władz od obowiązku czynienia przynajmniej usiłowań w celu wykrycia pobytu podatnika.

Także postanowienie powyższej l. 6. mieć należy pilnie na względzie.

8. Jeżeli podatnicy, zamieszkali poza obrębem królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, pomimo wydanego do nich wezwania, nie ustanowią w krajach tutejszych pełnomocnika, należy dalsze doręczenia dla nich przeznaczone uskuteczniać na ręce naczelnika gminy, w sposób oznaczony wyżej pod l. 5. (§ 268., ustęp 2.).

Postanowienie powyższej l. 6. może być także w tym przypadku zastosowane (por. artykuł 2., l. 7.).

Artykuł 6.

Obowiązek udzielania wyjaśnień organom, wymierzającym podatek.

(§ 269.)

1. Każdy jest obowiązany sumiennie dostarczać żądanych od niego na podstawie niniejszej ustawy przez władze podatkowe, względnie komisye wyjaśnień i wykazów, potrzebnych do uzupełnienia lub sprostowania złożonych przezeń deklaracyi, zeznań i doniesień, jakoteż w sprawie opodatkowania innych osób, złożyć na żądanie świadectwo lub orzekać jako znawca.

2. Zeznań w charakterze świadka lub znawcy odmówić mogą tylko osoby, wymienione w § 152. p. k. z dnia 23. maja 1873, Dz. u. p. Nr. 119, (por. l. 5.), inne osoby zaś tylko co do takich pytań, na które odpowiedź spowodowałaby dla nich lub dla osoby, z którą zostają w jednym ze stosunków w § 152., l. 1. p. k. oznaczonych, bezpośrednią i stosunkowo znaczną szkodę prawno-majątkową lub ściągnęłaby na nich hańbę albo niebezpieczeństwo ścigania przez sąd karny lub ścigania z powodu przestępstwa podatkowego lub dochodowo-skarbowego, albo też naruszyłaby ciążący na świadku lub znawcy uznany przez państwo obowiązek zachowania tajemnicy lub zdradziłaby tajemnicę sztuki albo przemysłu.

Przez tajemnice przemysłu rozumieć należy nie tylko procesy techniczne w tajemnicy trzymane, lecz także fakta, tyczące się klienteli przemysłowców, o których świadek dowiedział się tylko ze względu na stosunek zaufania (zlecenie, umowa przechowania), łączący klientelę z przemysłowcem.

3. Osób, które zostają lub zostawały w służbie u podatnika, nie wolno bez jego zgody przesłuchiwać jako informatorów lub znawców.

4. Ponieważ niewątpliwie sprzeciwiałoby się to intencyi ustawy, gdyby pewnych informatorów wyłączono od postanowienia pod l. 2. podanego i gdyby przepisu pod l. 3. podanego nie stosowano do świadków, przeto postanowienia § 269. stosować należy do wszystkich informatorów.

5. W powołanym § 152. p. k. z dnia 23. maja 1873, Dz. u. p. Nr. 119., następujące osoby są uwolnione od obowiązku składania świadectwa:

1. krewni i powinowaci obwinionego w linii wstępnej i zstępnej, jego małżonek i tegoż rodzeństwo, jego rodzeństwo i tegoż małżonkowie, rodzeństwo jego rodziców i dziadków, jego siostrzeńcy i bratanki, siostrzenice i bratanice, bracia stryjeczni, wujeczni i cioteczni, siostry stryjeczne, wujeczne i cioteczne, przysposobiciele i wychowawcy, przysposobieni i wychowańcy, jego opiekun i pupil;

2. obrońcy względem tego, z czem się im zwierzył obwiniony w tym ich przymiocie.

6. Jakkolwiek nieprzyjazne usposobienie informatora względem podatnika nie jest w ustawie podane jako powód do wyłączenia od zeznania, to jednak nie należy powoływać do udzielania wyjaśnień takich osób, których usposobienie pod tym względem jest znane lub prawdopodobne.

7. Organa wymiarowe powinny o ile możności unikać przy przesłuchiwaniu świadków, informatorów i znawców wdzierania się w stosunki prywatne i familijne; w szczególności zaniechać należy badania szczegółów gospodarstwa domowego i trybu życia podatnika (por. artykuł 54., l. 6., ustęp 2., przepisu wykonawczego do rozdziału IV.).

Z całą gruntownością zbadać należy według okoliczności tylko te stosunki życia prywatnego i familijnego, które mają bezpośrednie znaczenie dla wymierzenia podatku, jak na przykład ilość, wiek, sposób zaopatrzenia dzieci i innych członków rodziny (§§ 172. *a*, 173. i 174.), kwoty dawane przez rodziców dzieciom i odwrotnie (§ 125., l. 8., § 157., ustęp 5.) itp.

8. Nieuzasadnione odmówienie zeznania można karać w myśl § 250. karami porządkowemi.

O nieprawdziwych zeznaniach znawców i informatorów mówi § 242.

Co do przesłuchiwania świadków i znawców pod przysięgą porównaj §§ 46., 211. i 258. ustawy. (Przepis wykonawczy do rozdziału I., art. 17., l. 2.; przepis wykonawczy do rozdziału IV., artykuł 50., l. 2., artykuł 53., l. 7. i 8.; przepis wykonawczy do rozdziału V., artykuł 12.).

Artykuł 7.

Udzielanie pomocy przez władze i sądy.

(§§ 270., 271.)

1. Wszelkie władze i urzędy publiczne, licząc do nich także sądy, jakoteż władze i urzędy krajowe, powiatowe i gminne winny wspierać skutecznie władze podatkowe i komisye, i udzielać im spiesznie wyjaśnień do wykonania ustawy niniejszej potrzebnych, o ile postanowienia szczególne lub konieczne względy służbowe nie stoją temu na przeszkodzie (§ 270.).

2. Do rozstrzygnienia kwestyi, czy zachodzi obowiązek udzielenia żądanego wyjaśnienia, właściwe są także wobec tych publicznych władz i urzędów władze podatkowe. Natomiast prawo wymuszenia tego obowiązku przysługuje jedynie przełożonym publicznym urzędom i władzom. W razie, gdyby odmówiono uczynienia zadosyć przepisom § 270., władze podatkowe lub komisye winny bezzwłocznie donieść o tem krajowej władzy skarbowej.

3. W szczególności sądy obowiązane są wtedy, gdy według istniejących przepisów przesyłać mają urzędom wymiaru należytości odpisy wyroków, orzeczeń i uchwał, o ile wygotowania takie uskuteczniają się drogą mechaniczną w większej liczbie, udzielać po jednym odpisie tychże tej władzy podatkowej pierwszej instancyi, w której okręgu znajduje się siedziba sądu.

4. Władza podatkowa winna zbadać nadchodzące akta sądowe i jeżeli znajduje się w nich jaki szczegół ważny pod względem wymierzenia bezpośrednich podatków osobistych, wydać ma potrzebne zarządzenie.

5. Jeżeli uwiadomienie takie tyczy się podatku dochodowego, winna władza podatkowa albo sama zanotować je na odnośnej karcie wykazu *F*, albo w najkrótszej drodze przesłać właściwej władzy podatkowej.

6. O ile organa służbowe podatków bezpośrednich mają przeglądać akta urzędów wymiaru należytości, określają osobne zarządzenia.

Artykuł 8.

Wgląd do ksiąg gospodarczych i ksiąg przedsiębiorstwa. (Wgląd do ksiąg.)

(§§ 272. do 279.)

Wgląd do ksiąg gospodarczych i ksiąg przedsiębiorstwa (wgląd do ksiąg) może zaofiarować podatnik (§ 272.), albo może go co do podatku dochodowego zarządzić komisya apelacyjna (§ 222.), względnie z upoważnienia krajowej władzy skarbowej (§ 258., ustęp 5.) władza podatkowa w toku postępowania karnego, jeżeli czyn karygodny dotyczy podatku dochodowego.

I. Zaofiarowanie wglądu do ksiąg.

(§§ 272. i 273., ustęp 1.)

1. Przyznany podatnikowi środek dowodowy, polegający na wglądzie do ksiąg, nie jest ograniczony do poszczególnych rodzajów podatków; może więc być stosowany co do wszystkich rodzajów podatków, unormowanych w niniejszej ustawie. Wgląd ten można zaofiarować tak w postępowaniu wymiarowem jak też w postępowaniu rekursowem lub odwoławczem, podobnie w postępowaniu karnem a to tak w pierwszej jak i w drugiej instancyi.

2. Podatnik winien dokładnie oznaczyć okoliczności faktyczne, które mają być udowodnione przez wglądnięcie do ksiąg, w przeciwnym bowiem razie jego wniosku się nie uwzględni. Również nie można uskutecznić wglądu do ksiąg wówczas, gdy udowodnić się mające okoliczności faktyczne nie mają w ogóle znaczenia dla wymiaru podatku, względnie dla postępowania karnego, albo gdy władza podatkowa, względnie komisya uważa szczegóły, przytoczone przez podatnika, za wiarogodne także bez wglądania do ksiąg.

3. Jeżeli podatnik nie pozwala na wgląd do ksiąg, o który sam prosił i na który się zgodził, uważać należy zaofiarowany przez niego dowód za cofnięty. W razie opóźniania się z dozwoleniem wglądu, może władza podatkowa lub komisya wyznaczyć pewien oznaczony termin do uskutecznienia wglądu do ksiąg z tem nadmienieniem, że po bezskutecznym upływie tego terminu zaofiarowany dowód będzie się uważało za cofnięty.

4. Zaofiarowany wgląd do ksiąg ma przeprowadzić w obecności podatnika lub jego pisemnie umocowanego zastępcy (§ 264.) przewodniczący właściwej komisyi albo urzędnik państwowy, zaopatrzony w pisemne polecenie przewodniczącego lub władzy podatkowej albo wreszcie, jeżeli władza podatkowa i podatnik zgodzą się na osobę członka komisyi, nie będącego urzędnikiem państwowym, tenże członek komisyi.

II. Zarządzenie wglądu do ksiąg.

(§ 273., ust. 2., i § 277., ustęp 1.)

1. Wgląd do ksiąg można zarządzić tylko co do podatku dochodowego i to tylko w postępowaniu odwoławczem (§ 222.) albo w toku postępowania karnego, jeżeli czyn karygodny dotyczy podatku dochodowego (§ 258., ustęp 5.). Bliższe postanowienia co do tego zawarte są w artykule 63., l. 3. przepisu wykonawczego do rozdziału IV., względnie w artykule 12., l. 3. przepisu wykonawczego do rozdziału V.

2. Zarządzony wgląd do ksiąg ma przeprowadzić w obecności podatnika lub jego ustawowego albo zaopatrzonego w pisemne polecenie zastępcy (§§ 259. i 264.) wyznaczony przez przewodniczącego komisyi apelacyjnej i zaopatrzony przez tegoż w pisemne polecenie urzędnik państwowy, obeznany z przepisami prawno-podatkowymi i z prowadzeniem ksiąg. O ile podatnika wezwano w postępowaniu odwoławczem do zezwolenia na wgląd do ksiąg, ma tenże prawo w ciągu dni pięciu po otrzymaniu tego wezwania zażądać od przewodniczącego komisyi apelacyjnej, aby wglądu do ksiąg nie przeprowadzał urzędnik, który ma swoją siedzibę urzędową w obrębie okręgu właściwej dla podatnika komisyi szacunkowej.

3. Komisya apelacyjna albo też właściwa w postępowaniu karnem władza podatkowa, która zarządziła wgląd do ksiąg, może w razie, jeżeli ustalenia, zawarte w protokole, tyczącym się wglądu do ksiąg (porównaj III., *C*, l. 4.), nie wystarczają do wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości, zarządzić uzupełnienie albo powtórzenie wglądu do ksiąg. Każde takie zarządzenie wymaga ponownego powzięcia uchwały, względnie upoważnienia w sposób, przewidziany w §§ 222. i 258., ustęp 5 (artykuł 63., l. 3., ustęp 4. przepisu wykonawczego do rozdziału IV. i artykuł 12., l. 3. przepisu wykonawczego do rozdziału V.) Do uchwały komisyi, zarządzającej powtórzenie wglądu do ksiąg, jest wymagana większość dwóch trzecich obecnych członków, względnie zastępców.

4. Nie wolno wymuszać wglądu do ksiąg karami porządkowemi (§ 250.).

III. Postanowienia wspólne.

A. Przybieranie znawców, tłumaczy i mężów zaufania (§ 273., ustęp 3., 4. i 5.).

1. Właściwa władza lub komisya pierwszej instancyi (§§ 38., 109., 132., 176. i 256.) może o ile zachodzi tego potrzeba ze względu na rozmiar lub szczególny sposób dokonać się mającego wglądu do ksiąg, na wniosek organu, któremu poruczono przeprowadzenie wglądu do ksiąg (por. I., l. 4., względnie II., l. 2.), przybrać według swego uznania znawcę prowadzenia ksiąg, zaprzysiężonego tłumacza oraz urzędowe siły pomocnicze.

2. Osoby te mają zachowywać w ścisłej tajemnicy stosunki podatników, o których się dowiedziały przy sposobności wglądnięcia do ksiąg, i muszą, jeżeli nie są już zaprzysiężone jako urzędnicy państwowi, przez podanie ręki w miejsce przysięgi ślubować dopełnienie tego obowiązku. Należy wyraźnie zwrócić im uwagę na postanowienia karne § 246. (Por. niżej *F.*)

3. Przy wyborze znawcy, biegłego w prowadzeniu ksiąg, należy brać na wzgląd jego obeznanie się z stosunkami odnośnego rodzaju dochodu.

4. Przeciw przybraniu takich osób, które z przedsiębiorstwem podatnika konkurują, jakoteż przeciw przybraniu funkcyonaryuszy tychże osób, może podatnik wnieść zarzuty. Takie zarzuty rozstrzyga ostatecznie władza lub komisya po uwzględnieniu wszystkich okoliczności danego wypadku.

5. Także podatnikowi przysługuje prawo przybrać sobie męża zaufania i znawcę biegłego w prowadzeniu ksiąg, wybranego z listy, prowadzonej w sądach. W przypadku tym ma on jednak zawsze sam ponosić koszta. (Por. niżej *G.*, l. 1.).

B. Miejsce i czas przeprowadzenia dowodu (§§ 274., 275. i 281.).

1. Wgląd do ksiąg należy uskuteczniać z reguły w lokalach urzędowych właściwej władzy lub komisyi pierwszej instancyi (§§ 38., 109., 132., 176. i 256.).

Wgląd do ksiąg ma się odbyć w razie obszernych dochodzeń lub wśród innych uwzględnienia godnych okoliczności, jeżeli tego zażąda podatnik, w jego lokalnościach przemysłowych, względnie w jego mieszkaniu.

2. Jeżeli mieszkanie lub lokalności przemysłowe podatnika nie znajdują się w okręgu właściwej władzy, względnie komisyi, należy zarządzić przeprowadzenie wglądu do ksiąg przez władzę podatkową, względnie komisyę, w której okręgu znajduje się to mieszkanie lub te lokalności przemysłowe.

3. Na wniosek władz lub podatników można z ważnych powodów delegować do przeprowadzenia wglądu do ksiąg także inną komisyę względnie władzę podatkową aniżeli ta, która jest właściwa według przepisów ogólnych. Do delegowania w obrębie okręgu krajowej władzy skarbowej, upoważniona jest ta ostatnia władza; przeciw jej orzeczeniu wolno podatnikowi wnieść rekurs do Ministerstwa skarbu. O delegowaniu komisyi, względnie władzy podatkowej w okręgu innej krajowej władzy skarbowej rozstrzyga Ministerstwo skarbu.

4. Przy dokonywaniu wglądu do ksiąg należy unikać tamowania prawidłowego ruchu przemysłowego i gospodarczego. W ogóle należy wgląd do ksiąg przeprowadzić z możliwym pośpiechem, w miarę możności także bez przerywania go. Jeżeli chodzi o zapiski i dokumenta, których podatnik potrzebuje do wykonywania swego zawodu lub przemysłu, to musi się dać podatnikowi możność odpowiedniego korzystania z tych zapisków i dokumentów podczas godzin wykonywania interesu.

5. Dzień przeprowadzenia dowodu i nazwiska osób, przybrać się mających przez organ, któremu poruczono przeprowadzenie wglądu do ksiąg (*A*, l. 1.), należy podać do wiadomości podatnika przynajmniej na ośm dni naprzód. Prawo wyboru miejsca przeprowadzenia dowodu (*B*, l. 1., ustęp 2.), jakoteż przewidziane w § 273, ustęp 4., (*A*, l. 4) prawo wniesienia zarzutów przeciw osobom znawców ma podatnik wykonać w przeciągu pięciu dni po doręczeniu tego zawiadomienia.

C. Przeprowadzenie wglądu do ksiąg (§§ 222., ustęp 1. do 3., 276., ustęp 1. i 2., i 277., ustęp 1.).

1. Cel wglądu do ksiąg określa za każdym razem jego rozmiar. Ma on się ograniczyć do zakresu, wskazanego bezwarunkowo tym celem, to jest tematem dowodowym.

Wgląd do ksiąg może obejmować wszystkie księgi przedsiębiorstwa i księgi gospodarcze. Jeżeli ksiąg się nie prowadzi albo jeżeli zachodzi potrzeba tego w celu uzupełnienia i poparcia treści ksiąg, można zażądać także okazania kontraktów, zapisów dłużnych, kwitów na odsetki, wyciągów z kont, faktur lub innych znajdujących się w posiadaniu podatnika dokumentów rachunkowych, alegatów i korespondencyi handlowych.

Wyłączone są od tego zapiski, zawierające tylko nazwiska odbiorców lub handlowe kalkulacye albo postępowanie przy fabrykacyi, lub też mające za przedmiot prowadzenie gospodarstwa domowego. Stosownie do tego nie trzeba będzie żądać okazania tego rodzaju spisów odbiorców, jakie się przygotowuje dla podróżujących ajentów handlowych albo do innych podobnych celów handlowych, lub okazania zapisków co do gospodarstwa prywatnego i domowego, jak na przykład książki gospodarczej gospodyni domu. Nie należą tu jednak księgi lub części składowe ksiąg oraz dokumenty rachunkowe i alegaty, które oprócz wspomnianych właśnie zapisków mieszczą w sobie także inne wpisy, mające znaczenie dla opodatkowania, albo są częścią danego systemu prowadzenia ksiąg, na przykład konta salda (konta osobowe) wraz z przynależnymi rejestrami, faktury lub książki z kopiami faktur, które między innymi zawierają także kalkulacye, konta gospodarstwa domowego lub konta prywatne jako istotne uzupełnienia konta kapitału itp.

2. W tych granicach nie ma się jednak wgląd do ksiąg ograniczać tylko do chronologicznych i systematycznych zapisków ksiąg, lecz przeciwnie należy, o ile to jest potrzebne do poparcia treści

ksiąg, objąć nim także dokumenty rachunkowe i inne alegaty (l. 1., ustęp 2.). Zawsze także w granicach wyżej oznaczonych należy uwzględnić tę okoliczność, że w praktyce okażą się dość często rozmaite możliwe sposoby zaksiążkowania jednego i tego samego interesu i że zapiski pod wielu względami pozostają w związku wzajemnym tak, że byłoby to niejednokrotnie błędem, gdyby się zadowalniano wglądnięciem do jednego zapisku. Zresztą nie należy pomijać także tego, iż nie zawsze będzie można na podstawie tak ograniczonego wglądu do ksiąg nabrać przekonania o porządnem prowadzeniu ksiąg przedsiębiorstwa (§ 277., ustęp 2.).

3. Przy dokonywaniu wglądu do ksiąg należy zawsze mieć na oku prawno-podatkowe zasady. Jeżeli rozchodzi się o zbadanie podlegającego podatkowi dochodu, należy szczególną uwagę zwrócić na ewentualne zmiany w stanie kont kapitału (wkładek do przedsiębiorstwa); również należy oprócz ustalenia innych szczegółów, potrzebnych według natury szczególnego przypadku, zbadać także, czy nie obciążono przychodu takimi wydatkami, które w myśl zasad prawno-podatkowych nie mogą zmniejszać przychodu.

4. Co do wyniku wglądnięcia do ksiąg należy spisać protokół, w którym należy uwidocznić wszystkie szczegóły, ustalone przez wgląd do ksiąg a istotne dla wymiaru. Protokół ma w szczególności zawierać:

a) Cel wglądu do ksiąg, to znaczy temat dowodowy.

b) Oznaczenie ksiąg i zapisków, przedłożonych do wglądu; szczegóły, dotyczące ich jakości zewnętrznej, sposobu prowadzenia ksiąg (czy według systemu pojedyńczego czy podwójnego itd.).

c) Wpisy, odnoszące się do faktów, które mają być przez wgląd do ksiąg ustalone, oraz odpowiednie objaśnienia. Jeżeli wgląd do ksiąg przeprowadza się w celu wykazania dochodu, należy o ile możności dołączyć do protokołu odpisy ostatniego i przedostatniego bilansu, ewentualnie zaś także ostatniego konta zysków i strat.

d) Udzielone przez podatnika lub jego zastępcę wyjaśnienia i szczegóły, dokonane na jego wniosek ustalenia, uwagi przybranych w danym przypadku znawców lub wymienionego męża zaufania, pod warunkiem, że zeznania te mają znaczenie dla wyniku wglądu do ksiąg lub, że wyraźnie żądano ich spisania.

e) Wszystkie okoliczności, mające znaczenie dla wiarogodności ksiąg i zapisków.

f) Ewentualne odmówienie przedłożenia pewnych oznaczonych ksiąg, zapisków lub dokumentów albo twierdzenie podatnika, że nie prowadzi żądanych od niego zapisków, względnie ich nie posiada, wraz z temi okolicznościami, które podatnik przytoczy na uzasadnienie tego twierdzenia. Ma to w szczególności na celu — o ile chodzi o żądanie alegatów i innych dokumentów celem uzupełnienia lub poparcia treści ksiąg — zwrócenie uwagi podatnika zaraz podczas przeprowadzenia dowodu na te punkty, co do których organ, dokonujący wglądu do ksiąg, znajduje braki ze względu na ocenę dowodów, aby nastręczyć przez to podatnikowi sposobność do uzupełnienia jego dowodu.

g) Ewentualne oświadczenie podatnika, że ze względu na ciążący na nim wobec osób trzecich obowiązek zachowania tajemnicy może poszczególne pozycye w swoich księgach i zapiskach przedłożyć do wglądnięcia organowi, dokonującemu wglądu do zapisków i ich badania, jedynie z wyłączeniem nazwisk odnośnych osób.

h) Postawione w danym wypadku przez podatnika żądanie, aby mu wyznaczono termin (najwyżej 14dniowy) do złożenia obszernego oświadczenia co do uzyskanego przez wyniki wglądu do ksiąg materyału wraz z ewentualnem orzeczeniem znawców.

D. Zawiadomienie komisyi o wyniku (§ 276., ustęp 2.).

Zawiadamiając komisyę o wyniku uskutecznionego wglądu do ksiąg, nie należy wymieniać nazwisk klientów, źródeł nabycia i odbiorców. Jeżeli jednak organ, przeprowadzający wgląd do ksiąg, zakwestyonował pewne wpisy lub dokumenty w takim kierunku, iż dla rozstrzygnięcia mocy dowodowej wpisu stała się potrzebną znajomość nazwisk, natenczas należy także te nazwiska umieścić w tem zawiadomieniu. Na żądanie podatnika należy jednak w tym wypadku, jakoteż w razie, jeżeli chodzi w ogóle o pewne oznaczone fakty, których udzielenie do wiadomości pełnej komisyi naraziłoby na szwank zdolność konkurencyjną podatnika albo spowodowałoby dla niego w ogóle oczywistą szkodę, uwiadomić o wyniku uskutecznionego wglądu do ksiąg (§ 277.) najpierw wydział, utworzyć się mający na podstawie analogicznego zastosowania postanowień § 211. (artykuł 50., l. 4., ustęp 2. i 3. przepisu wykonawczego IV.), który ma następnie

swoją opinię o mocy dowodowej tego zakwestyonowanego wpisu przedłożyć pełnej komisyi bez wymieniania nazwisk.

E. Ocena dowodów (§ 277.).

1. Jeżeli podatnik prowadzi księgi handlowe według przepisów ustawy handlowej a komisya lub właściwa w postępowaniu karnem władza podatkowa na podstawie przeprowadzonego postępowania nabrała przekonania o należytem prowadzeniu tych ksiąg, należy co do objętego prowadzonemi księgami ruchu przedsiębiorstwa przyjąć fakty, ustalone przez wgląd do ksiąg, za udowodnione, o ile prawdziwość tych faktów nie zostanie odparta faktami w inny sposób udowodnionymi lub też wykaże się nieprawdziwość innych ważniejszych zaksiążkowań albo alegatów książkowych.

Za prowadzone prawidłowo należy uważać te księgi handlowe, z których formy i treści można wywnioskować, że wpisy, dla których księgi te są przeznaczone, dokonywane są w bieżącym porządku, w zupełności i prawdziwie. Czy względnie o ile istnienie jakiejś przerwy, prowadzenie poszczególnych książek na luźnych kartkach, sprostowania poszczególnych alegatów lub brak tychże zdolne są zachwiać przekonaniem o prawidłowem prowadzeniu takich ksiąg handlowych, należy oceniać według stosunków w poszczególnym przypadku.

2. Jeżeli podatnik nie prowadzi wprawdzie pełnej buchalteryi, jednak prowadzi poszczególne księgi lub zapiski, należy, o ile one okażą się wystarczającemi do ocenienia dowodzonych faktów, zastosować analogicznie postanowienia, przytoczone tu pod l. 1.

Brak inwentarzy i bilansów u kupców, którzy nie są kupcami o pełni praw, nie może sam przez się spowodować uznania dowodu z ksiąg za nieudały. Miarodajną jest tu prawdziwość i wiarogodność istniejących wpisów i nadawanie się ich do stwierdzenia dowodzonych faktów.

3. Jeżeli podatnik oświadczy, że poszczególne pozycye w swoich księgach i zapiskach z uwagi na ciążący na nim względem osób trzecich zawodowy obowiązek zachowania tajemnicy może tylko z wyłączeniem nazwisk odnośnych osób okazać organowi, przeprowadzającemu wgląd do zapisków i ich badanie, to nie należy tego traktować na równi z odmówieniem zezwolenia na wgląd, jeżeli przedłożone księgi i zapiski po ocenieniu wszystkich okoliczności danego wypadku okażą się wiarogodnemi. Zresztą w przypadkach takich będzie podatnik czasami gotów pozwolić na nieograniczony wgląd do ksiąg i zapisków mężowi zaufania, który potem jako świadek, zachowując oczywiście w tajemnicy nazwiska, będzie musiał zeznać, czy szczegóły podane w tym względzie przez podatnika zgadzają się z zapiskami.

4. Przy badaniu ksiąg i zapisków oraz przy ocenie wyniku tego badania należy bezwarunkowo zaniechać uwag krytycznych co do istotnego ruchu przedsiębiorstwa i toku gospodarstwa.

5. Wynik ocenienia dowodu z ksiąg należy z podaniem powodów oznajmić podatnikowi równocześnie z orzeczeniem, wydanem w samej sprawie.

F. Obowiązek zachowania tajemnicy (§ 276., ustęp 3.).

Wszystkie osoby, biorące udział w przeprowadzeniu wglądu do ksiąg, są obowiązane według § 246. do zachowania tajemnicy.

Winny one w szczególności zachować także w ścisłej tajemnicy nazwiska klientów, źródła nabycia i odbiorców. (Por. zresztą wyżej *A*, l. 1. i 2.

G. Koszta wglądu do ksiąg (§ 278.).

1. Jeżeli z przeprowadzonego wglądu do ksiąg okazała się nieprawdziwość zeznanych przez podatnika istotnych szczegółów, można nałożyć na niego do zwrotu powstałe przez przeprowadzenie wglądu do ksiąg szczególne koszta. Z tego upoważnienia należy tylko wyjątkowo korzystać, a mianowicie wtedy, jeżeli wgląd do ksiąg zaofiarowano z oczywistem nadużyciem, albo jeżeli odwołanie wniesiono z pieniactwa albo jeżeli wydano orzeczenie karne według § 241., ustęp 1., 2., wzglednie § 244., ustęp 1., 2. Koszta męża zaufania lub znawcy prowadzenia ksiąg, których przybrano do wglądu do ksiąg na wniosek podatnika, winien jednak zawsze ponosić podatnik, niezależnie od wyniku wglądu do ksiąg. (Por. wyżej *A*, l. 5.).

2. Przeciw orzeczeniu władzy podatkowej, nakładającemu zwrot kosztów, przysługuje podatnikowi rekurs do krajowej władzy skarbowej, przeciw tego rodzaju orzeczeniu komisyi odwołanie do komisyi apelacyjnej, względnie do krajowej komisyi podatku zarobkowego. Jeżeli takie orzeczenie wydała komisya apelacyjna, względnie krajowa komisya podatku zarobkowego, przysługuje podatnikowi rekurs do Ministerstwa skarbu.

Artykuł 9.

Wstęp do lokali przemysłowych podatnika.

(§ 280.)

1. W celu zbadania okoliczności, mających wpływ na wymierzenie podatku, mają osoby,

zaopatrzone pisemnem poleceniem władzy podatkowej lub przewodniczącego komisyi, prawo zwiedzania zakładów przemysłowych, pracowni i zapasów podatnika w godzinach pracy i interesów.

O ile ruch przedsiębiorstwa zarobkowego odbywa się w mieszkaniu podatnika, odnosi się wyżej określone upoważnienie także do urządzeń ruchu i zapasów, znajdujących się w mieszkaniu.

2. Z § 248. wynika, że środek ten nie jest ograniczony tylko do powszechnego podatku zarobkowego.

3. Celem badania jest poznanie urządzeń ruchu, o ile przez zwiedzenie można je ocenić; stosownie do tego bierze się w szczególności na uwagę: ilość, wielkość, sprawność maszyn, ilość robotników w czasie zwiedzania zatrudnionych, wielkość znajdujących się zapasów itp.

Innych poszukiwań nie wolno czynić z tego powodu, zwłaszcza zaniechać należy wszelkiego śledzenia szczególnych znamion sposobu przemysłu i fabrykacyi, które w interesie przedsiębiorstwa mają być trzymane w tajemnicy.

4. Przy zwiedzaniu nie należy ile możności przeszkadzać ruchowi, w szczególności nie jest podatnik obowiązany na żądanie organu władzy podatkowej wstrzymać ewentualnie ruch lub wykonać na próbę jakąś część ruchu.

5. Szczególną ostrożność zachowywać należy w tych przypadkach, gdy zwiedzane być mają przyrządy ruchu i zapasy, znajdujące się w mieszkaniu podatnika. W ogóle z upoważnienia tego korzystać należy tylko wyjątkowo, w takich przypadkach, gdy badanie to jest szczególnie ważne; nadto organ, dokonujący zwiedzania, powinien starannie przestrzegać tego, że nie wolno mu z wstępu do lokali mieszkalnych korzystać w tym celu, aby badać tryb życia i wydatki podatnika.

6. Zwiedzania lokali przemysłowych, przewidzianego w § 280., nie wolno bez przyzwolenia podatnika poruczać innym osobom jak urzędnikom państwowym.

Wydelegowanych do zwiedzania musi zaopatrzyć władza podatkowa lub przewodniczący komisyi poleceniem pisemnem, które służy im za legitymacyę.

7. W celu zwiedzania przybywać należy zwyczajnie niespodziewanie, jednakże podczas godzin pracy i załatwiania interesów; podatnika można wprzód uwiadomić tylko w takim razie, gdy chodzi o stwierdzenie okoliczności, na które on nie wywiera wpływu.

8. Przy zwiedzaniu nie jest potrzebna obecność podatnika; jednak urzędnik, jak tylko wejdzie do pracowni przemysłowej lub do mieszkania podatnika, winien bezzwłocznie kazać uwiadomić go o zamierzonem zwiedzeniu, gdyby zaś podatnika nie było w domu, uwiadomić należy najstarszą stopniem osobę, której dozór jest poruczony (kierownika ruchu, zawiadowcę warsztatu, domownika, dozorcę domu).

Urzędnikowi nie wolno otwierać lokali zamkniętych.

9. Gdyby podatnik albo jego funkcyonaryusze, domownicy itp. wzbraniali czynności urzędowej lub usiłowali ją udaremnić, zwrócić należy ich uwagę na skutki karne w § 248. ustanowione.

10. O wykonaniu czynności urzędowej spisać należy protokół.

Artykuł 10.

Postanowienia ogólne o środkach prawnych.

(§ 282.).

1. Do wszystkich środków prawnych w ustawie niniejszej wymienionych (rekursów, zażaleń, odwołań) stosują się, o ile nie wydano odmiennych zarządzeń, postanowienia ustawy z dnia 19. marca 1876, Dz. u. p. Nr. 28.

Takie odmienne zarządzenia zawierają:

§ 59. Rozpoczęcie się 30dniowego terminu do odwołania, które ma być wniesione przez przewodniczącego komisyi podatku zarobkowego.

§ 184. Ośmiodniowy termin prekluzyjny do wnoszenia zażaleń przeciw zaliczeniu kontrybuentów podatku dochodowego do kół wyborczych i zażaleń przeciw postępowaniu wyborczemu.

§ 218. Rozpoczęcie się 30dniowego terminu do odwołań, wnoszonych przez władzę podatkową przeciw wynikowi wymiaru podatku dochodowego.

2. W tych wszystkich przypadkach, w których ustawa niniejsza nie przyznaje wyraźnie prawa wniesienia środka prawnego do trzeciej instancyi, kończy się tok instancyi (odwołanie, rekurs, zażalenie) w instancyi drugiej.

Artykuł 11.

Pobór podatków i odsetek zwłoki. Przedawnienie.

(§§ 283., 284.)

1. Postanowienia ustawy z dnia 9. marca 1870, Dz. u. p. Nr. 23, o poborze odsetek zwłoki od

podatków bezpośrednich, nie zapłaconych w przepisanym terminie, i poborze tych podatków w ogólności, względnie postanowienia ustawy z dnia 23. stycznia 1892, Dz. u. p. Nr. 26, o wysokości odsetek zwłoki mają analogiczne zastosowanie do wszystkich podatków, ustawą niniejszą unormowanych, oraz do opłaty od tantyem, wprowadzonej artykułem III. noweli do ustawy o podatkach osobistych.

2. Postanowienia co do przedawnienia podane są w § 284. tej ustawy.

3. Według tych postanowień można w terminach, ustawą z dnia 18. marca 1878, Dz. u. p. Nr. 31, wyznaczonych, wymierzać dodatkowo podatki wszelkiego rodzaju. Przedawnienie prawa wymiaru następuje jednak w każdym razie wówczas, jeżeli władza w ciągu dziesięciu lat od upływu okresu wymiarowego, do którego odnosi się podatek, nie podjęła żadnej czynności urzędowej w celu wymiaru i nie zawiadomiła o niej strony.

Ponieważ postanowienie co do właściwości, zawarte w § 256., ustęp 3., odnosi się tylko do tych podatków dodatkowych, które przypisuje się w toku postępowania karnego, przeto właściwość do przedsiębrania wszelkich innych wymiarów dodatkowych oceniać należy według przepisów ogólnych. Por. przepis wykonawczy do rozdziału I, artykuł 53., przepis wykonawczy do rozdziału IV, artykuł 75., i postanowienia przepisu wykonawczego do rozdziału II. i III.

Artykuł 12.

Przestrzeganie wzajemności.

(§ 285.)

1. Co do powinności podatkowej takich osób i źródeł podatku, które pod względem podatkowym podlegają zwierzchnictwu kilku obszarów państwowych, upoważnia się Ministra skarbu do wydawania zarządzeń i zawierania układów, odmiennych od przepisów niniejszej ustawy, w celu uniknięcia podwójnych opodatkowań, celem uzyskania traktowania, odpowiadającego zasadom wzajemności (reciprocitas), ewentualnie celem przeprowadzenia zarządzeń odwetowych (retorsyi).

Ogólne zarządzenia tego rodzaju należy ogłaszać w Dzienniku ustaw państwa.

2. Jeżeli władze i organa podatkowe dowiedzą się o okolicznościach, uzasadniających tego rodzaju zarządzenia i układy, bądź to z zażaleń podatników, bądź też w inny sposób, winny donosić o tem bezzwłocznie krajowej władzy skarbowej, która składa co do tego sprawozdanie Ministerstwu skarbu.

3. Obecnie obowiązują w szczególności następujące tego rodzaju postanowienia, względnie zarządzenia i układy:

a) Węgry.

Objęty ustawą z dnia 30. grudnia 1907, Dz. u. p. Nr. 278, pod II. układ, który zawarty został w celu uniknięcia podwójnych opodatkowań przedsiębiorstw, rozciągających tok swych czynności na oba państwa, oraz co do niektórych innych spraw bezpośredniego opodatkowania, wraz z reskryptem wykonawczym z dnia 31. grudnia 1907, Dz. u. p. Nr. 11 z roku 1908;

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 31. grudnia 1907, Dz. u. p. Nr. 9 z roku 1908, dotyczące układu z dnia 8. października 1907 o traktowaniu odsetek od papierów wartościowych, puszczonych w obieg w innem państwie, ze względu na podatek rentowy według austryackiej ustawy z dnia 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, i ze względu na podatek od odsetek kapitałów i podatek rentowy według węgierskiego artykułu ustawy XXII. z roku 1875, wraz z reskryptem wykonawczym z dnia 31. grudnia 1907, Dz. u. p. Nr. 10 z roku 1908.

Reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 23. maja 1908, l. 34117, dotyczący traktowania lekarzy pod względem prawno-podatkowym.

Reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 15. grudnia 1911, l. 32770, dotyczący opodatkowania węgierskich obywateli, uczęszczających na targi, względnie handlarzy bydła.

Reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 11. stycznia 1913, l. 84512 z roku 1912, dotyczący traktowania pod względem prawno-podatkowym poborów służbowych i emerytur wspólnych urzędników.

b) Bośnia i Hercegowina.

Reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 9. czerwca 1908, l. 27431, dotyczący stosowania układu z Węgrami co do unikania podwójnych opodatkowań do Bośni i Hercegowiny;

Reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 11. stycznia 1913, l. 84512 z roku 1912, dotyczący traktowania pod względem prawno-podatkowym poborów służbowych i emerytur wspólnych urzędników.

c) Państwo niemieckie.

Baden:

Traktat państwowy z dnia 7. listopada 1908, Dz. u. p. Nr. 110 z roku 1909 w celu uniknięcia podwójnych opodatkowań;

reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 25. marca 1911, l. 13390, dotyczący traktowania pod względem prawno-podatkowym wywozu drzewa.

Bawarya:

Traktat państwowy z dnia 3. lipca 1913, Dz. u. p. Nr. 243, w celu uniknięcia podwójnych opodatkowań;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 6. listopada 1913, l. 78881, dotyczący wykonania tego traktatu państwowego;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 6. listopada 1913, l. 78881, dotyczący zapobiegania podwójnemu opodatkowaniu handlarzy drzewa.

Hesya:

Traktat państwowy z dnia 3. stycznia 1912, Dz. u. p. Nr. 102, w celu uniknięcia podwójnych opodatkowań;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 10. maja 1912, l. 26459, o unikaniu podwójnych opodatkowań handlarzy drzewa.

Prusy:

Traktat państwowy z dnia 21. czerwca 1899, Dz. u. p. Nr. 158 z roku 1900, w celu zapobiegania podwójnym opodatkowaniom;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 4. października 1902 *ad* l. 17285, dotyczący opodatkowania dochodu z kuksów;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 11. stycznia 1906, l. 88609 z roku 1905, dotyczący opodatkowania dochodu z praktyki lekarskiej;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 10. lipca 1907, l. 44621, dotyczący uchylenia podwójnych opodatkowań, wynikających z opodatkowania leżących spadków;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 7. stycznia 1909, l. 36101 z roku 1908, dotyczący opodatkowania przemysłu domokrążców i przemysłu wędrownego;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 30. maja 1909, l. 20056, dotyczący opodatkowania wywozu drzewa.

Saksonia:

Traktat państwowy z dnia 21. stycznia 1903, Dz. u. p. Nr. 123, w celu uniknięcia podwójnych opodatkowań;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 19. maja 1903, l. 1295 M. sk., dotyczący wykonania tego traktatu państwowego;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 6. kwietnia 1906, l. 18134, dotyczący opodatkowania handlu drzewem;
reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 7. stycznia 1909, l. 29612 z roku 1908, dotyczący opodatkowania przemysłu wędrownego.

Wirtembergya:

Traktat państwowy z dnia 4. lutego 1905, Dz. u. p. Nr. 154, w celu uniknięcia podwójnych opodatkowań;

reskrypt Ministerstwa skarbu z dnia 12. maja 1911, l. 28734, o uniknięciu podwójnego opodatkowania handlarzy drzewa.

d) Francya.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 23. czerwca 1898, Dz. u. p. Nr. 123, dotyczące traktowania pod względem podatku rentowego odsetek i dywidend francuskich papierów wartościowych;

e) Liechtenstein.

Rozporządzenie Ministerstwa skarbu z dnia 18. maja 1901, Dz. u. p. Nr. 68, dotyczące układu w celu uniknięcia podwójnych opodatkowań.

Artykuł 13.

Przywrócenie do stanu poprzedniego.

(§ 286.)

1. Podatnik może postawić wniosek o przywrócenie do stanu poprzedniego:

a) Jeżeli podatnik, względnie jego pełnomocnik wskutek wydarzeń elementarnych lub wskutek innego wydarzenia, nie dającego się z góry przewidzieć albo nieuchronnego, doznał przeszkody w dotrzymaniu terminu do wniesienia środka prawnego. Jako takie nieuchronne wydarzenia mogą wchodzić w rachubę wedle okoliczności w danym przypadku w szczególności choroba, przeszkody w komunikacyi itp.;

b) jeżeli podatnik, względnie jego pełnomocnik bez własnego zawinienia nie otrzymał wiadomości o tego rodzaju terminie.

2. Przywrócenie do stanu poprzedniego może nastąpić tak w postępowaniu wymiarowem i karnem, jak też i w postępowaniu odwoławczem, względnie rekursowem.

3. Wniosku restytucyjnego nie można opierać na okolicznościach, które uznano już za niewystarczające do pozwolenia podatnikowi z powodu nich na przedłużenie zaniedbanego terminu.

4. Wniosek restytucyjny należy z przytoczeniem uzasadniających go faktów i środków dowodowych na te fakta, jakoteż wraz z dodatkowem wniesieniem zaniedbanego środka prawnego przedstawić w przeciągu dwóch tygodni po usunięciu przeszkody u władzy właściwej dla założenia wniesionego dodatkowo środka prawnego. Po upływie sześciu miesięcy, licząc od ukończenia się zaniedbanego terminu, nie jest już dopuszczalny wniosek o restytucyę.

Wniosek ten rozstrzyga władza, do której należy rozstrzygnięcie zaniedbanego środka prawnego.

5. Terminów z l. 4. nie można przedłużać.

Engel włr.

Spis rzeczy.